

A Hincz-jelenség nyomában II. – rezümé

A 2020. évi Kállai Ernő művészettörténeti-műkritikusi ösztöndíjra az elmúlt két évben megkezdett Hincz-életműkutatás folytatásával, kritikai értelmezésével pályáztam. Az év elején felvázolt kutatási programomat a járványhelyzet és az amiatt életbe lépő szigorítások, a múzeumok, kutatóhelyek bezárása erősen befolyásolta, átírta. A tervezett vidéki utazások, könyvtári, adattári és levéltári kutatások, valamint az idei évre kitűzött hazai és nemzetközi konferenciárészvételek jelentős része egyelőre nem tudott megvalósulni.

A vidéki és külföldi utazások, konferenciaszereplések helyett az ösztöndíjas kutatás javarészt a jövőre megrendezésre kerülő eseményekre való felkészüléssel, budapesti (Petőfi Irodalmi Múzeum, Szabó Ervin Könyvtár, Múcsarnok Adattára és Könyvtára) és online ([Arcanum](#), Művészettörténeti Intézet Lexikontárának [digitalizált anyaga](#)) anyaggyűjtéssel, illetve Hincz grafikai és könyvillusztrációs tevékenységének feldolgozásával telt.

„*az adott világ varázsainak mérnöke*” – *Hincz Gyula grafikai munkássága a 60-as években* című tanulmányom szerepelni fog a Herman Ottó Múzeum – Miskolci Galéria 2021-re tervezett, *A magyar sokszorosított grafika évtizede 1961-1972* című tanulmánykötetében, melyben a Hincz életmű egy jelentős szegmensének feldolgozására vállalkozom. Hasonlóan fontos Hincz illusztratori működésének méltó és alapos feldolgozása is. Ennek első lépéseként összeállítottam egy több mint 120 könyvből álló listát, mely feltételezhetően még nem is teljes, ezen kívül pedig több meghatározó illusztrációs munkájáról írtam tanulmányt. Aa *Hincz-illusztrációk a Nyársforgató Jakab meséihez. Hincz Gyula, Tevan Andor és Keleti Arthur remekműve* című írásom az Art Limes folyóirat soron következő számában lesz olvasható, míg „*Száll a világ lepke-szárnyon*” – *Hincz Gyula illusztrációi Weöres Sándor műveihez* címen előadást fogok tartani a Móra Könyvkiadó 70. évfordulójának alkalmából rendezendő konferencián, írásom ennek kísérő kiadványában lesz olvasható.

Elhalasztásra került, jelenlegi tervek szerint 2021. június 30 – július 3. között kerül megrendezésre a University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences által szervezett *Art and the State in Modern Central Europe (18th-21st Century)* című nagyszabású nemzetközi konferencia (<https://art-state.ffzg.unizg.hr/>), ahol *Being Present – State Supported Art in Hungary during the Kádár-era. The Case of Gyula Hincz* című előadásommal fogok szerepelni. Ugyancsak a jövő évre halasztottuk a BTK Művészettörténeti Intézet által idén szeptemberre tervezett *Látkép 2020 – Művészettörténeti Fesztivál*

(<http://latkep2020.mi.btk.mta.hu/>) című háromnapos eseményt, melynek szervezésében magam is aktív szerepet vállaltam. Itt Rieder Gábor *Modernista relációk a pártállam idején* című szekciójában fogok majd előadni A „Hincz-jelenség” nyomában – Kádár-kori muráliák *Budapesten és vidéken* címmel. Nagy segítségemre volt az egyes források azonosításában, felkutatásában Hincz Jenő, a művész még élő örököse, akivel több alkalommal sikerült egyeztetnem az év folyamán. A váci Hincz-gyűjtemény eddig még fel nem dolgozott, feltekericselt tervei közül számos tervet sikerült azonosítanom, illetve egy budapesti magángaléria kapcsolatainak köszönhetően további, magántulajdonban lévő murália-tervhez is sikerült hozzáférnem.

A Hincz-életműkutatás nem zárult le a Kállai-ösztöndíjas időszakkal. A témával, annak kultúrtörténeti és historiográfiai aspektusaival a bécsi Akademie der bildenden Künste, Kunst- und Kulturwissenschaften doktori programjában készülõ doktori disszertációmban tovább foglalkozom, illetve tervezem magyar nyelven is megírni Hincz monográfiáját. Eddigi kutatási eredményeimnek egy részét hozzáférhetővé tettem Hincz wikipedia oldalán is, mely korábban rengeteg pontatlan vagy hibás információt tartalmazott: https://hu.wikipedia.org/wiki/Hincz_Gyula

A rendkívül szerteágazó életműnek számos, még fel nem tárt területe van, hozzájuk kapcsolódóan pedig még rengeteg megírandó történet. Továbbra is fontosnak tartom a még el nem pusztult Hincz muráliák dokumentálását és lehetőség szerint megvédését. Folytatni tervezem a grafika- és illusztrációtörténeti kutatásokat is, valamint szeretném feldolgozni a jövőben Hincz szobrászati munkásságát is. Fontos, és az eddigiekben viszonylag kevésbé érintett terület Hincz műveinek szerepe a (kortárs) műgyűjtésben, számos műve van ugyanis magángyűjteményben, ahonnan időről időre felbukkannak – akár megsemmisültnek, lappangónak hitt – művek aukciókon, kereskedelmi galériák kínálatában. A tervezett monográfiához mindenképp számba kell venni ezeket a műveket is.

Végezetül szeretném megköszönni a MANK és a Kállai Ernő Művészettörténeti és Műkritikai ösztöndíj szakmai kuratóriumának három éves támogatását, mely nélkül a Hincz-kutatás egészen biztosan nem tartana ott, ahol ma tart. Remélem, hogy a jövőben az eddigiekhez méltó módon tudom majd folytatni a téma kutatását, ezzel hozzájárulva a magyar művészet történetének feldolgozásához.

Köszönettel,

Dudás Barbara

2020. november 19.